

mangt og hvat

Ritstjóri: Jákup F. Nielsen

Sagnir

Beinta og Peder Arrheboe

(Framhald)

Eftir Jónasar deyða varð Beinta trúlovað við Anders Lemvig, hjálparprest á Nesi í Eysturoy, og skjótt kom tað hagar, at tey skuldu giftast. Beinta var á Nesi í hoybertíðini og tók eftir, at har gekk nógv til í húsinum, tí prestur var góður maður og gjordi væl við húsfolkini. Hon hevði við tað sama at prestinum, at hann dugdi ikki at hava hóg, og legði til, at óðrvisi skuldi tað vera, tá ið hon kom at vera matmóðir á Nesi — hon helt seg eiga hann visan. Men tá segði prestur, at læt hon seg so tíðliga í brokur, var tað best, at hann beindi hana aftur til Havnar. Og so varð; hoyheramenninir fóru við henni til Havnar, og ongin gifta kom í lag millum hennara og Anders Lemvig.

Annar maður Beintu var Niels Aagaard, prestur í Vágum. Hann var hóvligur maður og veikur og gjordi henni oftast eftir vild fyr í fáa fríð; men hetta gjordi hana bara verri. Ein dagin, sum hon gjordi seg inn á hann og hann royndi at halda ímóti, tók hon ein ljósastaka og sló eftir hon-

um, men rakti í roykstovubitan, so eitt stykki feyk úr fótinum á stakanum. Hesin staki varð seinni altarstaki í Miðvágskirkju. Eina aðra ferð hevði hon læst seg inni við honum í einum kamari til at buka hann; tá kom húsallurin, Kristoffer, til, breyt dýrnar, tók hana og koyrdi hana í eina tvagtunnu. Síðan reddist Beinta altíð landbukk.

Aldrin tordi harri Niels at leggja nátt í Sandavági, tá ið hann helt gudstænastu har, men varð altíð at ríða heim í Jansagerði, prestatagardin í Miðvági. sama kvøldið, tí Beinta var avindsjúk inn á logmansdótturarnar á Steig (Steigagarður í Sandavági var logmanssetur) og redd um, at harra Niels skuldi fáa hug at einihvørjari av teimum, tí ter vóru sjaldsama vakrar. So hendi tað eina ferð, sum harri Niels var í Sandavági, at Sandavágsmenn hildu tað ikki vera ráðiligt hjá honum at fara avstað aftur sama kvøld, tí vetrartíð var, niða og hart frost; men hann fór kortini, tí hann reddist Beintu. Síður var tár í tíðini, at bæði prestur og bændur ríðu á hestbaki til og frá kirkju. Flóð var, og prestur

Einaferð var tað ein revur. So eitt kvøldið var honum hyggjandi niður í ein brunn, og niðri í brunninum fekk hann at siggja mánan, sum spegladist í vatninum. Nú visti hann ikki hvat hetta mundi vera, tí lögdi var tað at siggja; men so hugsaði hann við sær, at tað ivaleyst mundi vera ein ostur og hann fekk hug til at vita um nakar dugur mundi vera í honum. Tvær byttur vóru í brunninum og tær hingu í einum longum togi, sum lá tvørtur um eina rullu, so tá ið onnur byttan fór niður kom hin upp. Hann leyp so í ta byttuna sum uppi var, og fór við rúkandi ferð niður á botn, og har fekk hann at siggja rættliga, hvørjum osturin var av. Men nú var tað ikki lætt at koma upp aftur, og har mátti hann nú sita sum eitt spott alla náttina og biða eftir, hvussu lagnan fór at verða.

Tíðliga næsta morgun kom úlvurin hagar, og av tilvild kom hann at hyggja niður í

reið uppi undir bakkanum. Tá ið hann var komin á Miðvágssand, snávaði hesturin á einari hellu, kallað Steinmørkhella, niðri undir Eirikstoftum, og prestur breyt beinið. Tá ið nokur tíð var umliðin og beinið saman aftur runnið, kom prestur fram aftur at sita og hevði beinið liggjandi uppi á einum stóli. Ein dagin, sum hann so situr, kemur ein húsallur inn skundisliga og sigur, at ein bátur leggur at landi niðri á Støð; »hatta er onkur av teimum stóru í Havn«, heldur hann fyr. Beinta loypur upp óðislig, snurur avstað og firir undir stólin, og beinið á prestinum dettur niður á gólvið og brotnar aðru ferð. Hann var fórdur til bartskeran í Havn, men tá rann beinið ikki saman aftur, kolubrandur kom í, og tað var harra Niels at deyða. Reittur verður vargur til vega — áðrenn hann doyði, bannsetti hann Beintu.

(Framhald í næsta »Mangt og hvat«.

BARNATEIGURIN

brunnin. »Hví situr tú har niðri?« spurdi hann. — »Eg, eg siti og eti av einum osti.« svaraði revurin. — »Kann eg ikki eisini fáa eitt sindur av honum?« sigur so úlvurin. — »Jú, tað kanst tú væl, tær tørvar bert at seta teg niður í hina byttuna, so kemur tú

lættliga niður til mín.« — Úlvurin fekk hug at royna, og hann leyp í byttuna, og byttan fór niður, tí hann var tyngri enn revurin, og so møttust teir á niðaru leið; »men, hvussu ber hetta til?« spyr úlvurin. — »Jú, hetta ber frálíka væl til, svaraði revurin. Tá ið hann var komin upp ígjøgnum, leyp hann úr byttuni og sloppin var hann.

Læknin

Tablett ímóti tubakki

í Noregi verður farið í hernað ímóti tubbakksnýtslu. Nógv fólk vildu sjálvandi hildi upp at við at roykja, og hetta hevur elvt til at ein norskur virkiseigari er farin at framleiða tablettir, so ein ið tekur tær missur hugin at roykja.

Tablettirnar eru nokkso dýrar. 120 stk. kosta 100 krónur;

men tað er eisini dýrt at roykja, so tablettin kemur ivaleyst at hava eydnuna við sær.

Norska forbrúkararæðið hevur almannakunngjørt eina kanning av tablettinum: Tablettin er ikki óðrvisi uppbyggt enn at evnir sum skulu hava hana at hanga saman og nøkur vanlig kryddarislög.

Kreft

Sambært dr. Sameul Lepstein, ið er leiðari av eini amerikanskari kreftkanningarstøð, sigur, at tey flestu dømini eru hjá fólki, ið hava ávis kreftframkallandi kemikalier.

Tann útbreidda lungnakreftin USA og Bretlandi kunnu týðuliga vísa, at orsök-

in er royking.

Av dømunum í Asia er 35 pst. munnkreft, og er hetta í samband við tygging av betelnotum og tubbaksbløðum.

Í Japan, Íslandi og Chile er ofta magakreft, tað kann vera tí at íbúgvarnir eta ov nógv av fiski, sum inniheldur skaðlig evni sum gerast at nitrit konservesevnum.

Matgerð

Bajerskar pylsur

1½ kg av svinakjoti
1 kg spik (av svini)
125 gr. salt
1 teskeið salpetur
1 teskeið st. pipar
½ teskeið av nelikum
½ teskeið st. allehande suppa.

Kjotid verður vaskað og verður malið saman við spikinum 10 ferðir ígjøgnum kjøtmaskin-

una. Verður síðan elt í ein hálvan tíma meaðn so mikið av suppu verður rørt uppi, at farsid kemur at líkjast vanligum greyti. Hetta verður síðani koyrt í svina- ella seyðavil og verður síðani roykt. Eiga síðani at verða koyrt í kókandi vatn og verða kókaðar í triggjar minuttir. Eplasalat ella rørt egg, smelta smør ella malið piparrót kunnu serverast við.

ROYNIÐ TYKKUM NÚ

Poppur

- 1) Hvør hevur gjørt plátuna The Boxer?
- 2) Hvussu kallast seinasta LP' in hjá Creedence?
- 3) Hvør spælir trummur hjá »Gogguni«?
- 4) Hvør hevur gjørt plátuna My Lord?
- 5) Nær kom EP-plátan »Magical Mysterio Tour« tú?

Kristni

- 1) Hvussu nógv var synir hevði Jákup, pápi Jósefs?
- 2) Hvussu nógv var apostlar hevði Jesus?
- 3) Nær doyði Pætur apostur?
- 4) Hvussu æt heimbygd Jesusar?
- 5) Hvar varð Mortan Luther borin í heim.

Landalæra

- 1) Hvussu eitur høvuðsstaðurin í Canada?
- 2) Hvussu eitur hægsta fjall í heiminum?
- 3) Hvussu eitur tróðhægsta fjall í Føroyum?
- 4) Hvussu eitur sunnasta punkt í Føroyum?
- 5) Hvussu eitur norðasta bygd í Føroyum?

Søga

- 1) Hvussu æt munkurin ið skrivaði bók um Føroyar um ár 800?
- 2) Hvussu eitur forsetisráðharrin í Noregi?
- 3) Hvussu eitur forsetin í Íslandi?
- 4) Hvussu eitur einareðisharrin í Algier?
- 5) Hvør hevur skrivað bókina »Jørðina runt í 80 dagar«?

Árstøl

1. Nær kom Columbus á fyrsta sinni til Ameriku?
2. Nær keyptu Trappubrøðurin sluppina »Fox«?
3. Nær var sjónleikurin »Hoyr um annan, hygg um teg sjálfan framfurdur«?
4. Nær doyði Janus Djurhuus skald?
5. Nær kom bókini »Fedgar á ferð« út?

Svarini vera at senda til SOSIALIN, box 76, Tórshavn, Tílskilað »Mangt og hvat« á konvuluttin. Send inn áðrenn 20. juli 1971

Lutakast verður um:
1. vinningur 20 kr.
2. vinningur 10 kr.

Í seinastu spurnarkapping vóru tey røttu svørini hesi:

P O P P

1. »The Silly boys«.
2. 1970.
3. Ringo Starr.
4. Tom Fogerty og John Fogerty
5. Ole Fick og Jess Stær.

L A N D A L Æ R A

1. Bispurin ella Stapi.
2. Santiago.

3. Telaviv.
4. Bern.
5. Dublin.

Á R S T Ø L

- 1942.
- 1918.
- 1957-63.
- 1907.

K R I S T N I

1. Christianskirkjan í Klaksvík
2. Heini Havreki.
3. Victor Danielsen.
4. Ámnudur Ólavsson.
5. 27.

S Ø G A

1. Ingálvur Arnason.
2. Kristian Djurhuus.
3. Niels Winther.

4. Nikolai 2.
5. Nikolaj Podgorny.

V I N N A R A R

- SEINAST VÓRU:
1. Óli Hans Hammer Olsen, Syðrugøta. — 20 kr. (Poppur).
 2. Hansa Merksstein, Landavegur 29, Tórshavn. 10 kr. (Landalæra).

